

Volk zonder land

Boekbespreking van *Social Justice and Israel/Palestine; Foundational and contemporary debates*, samengesteld door Aaron J. Hahn Tapper en Mira Sucharov, een uitgave van Baylor University Press, 296 pagina's.

Joyce Hes

Iedereen kent de uitdrukking: 'Een land zonder volk voor een volk zonder land.' Dat was ook wat er door mijn moeder over Israël werd gezegd. En: het waren stoere joden/Israëli's die van dat moeras vol malariamuggen met hun noeste arbeid vruchtbaar land maakten. Het boek *Social Justice and Israel/Palestine* noemt dat een narratief, een verhaal. We vertellen elkaar verhalen over de geschiedenis vaak met een functie, bijvoorbeeld om zoals in bovenstaande uitspraak te legitimeren dat joden het land van de Palestijnen deels (met geweld) in bezit namen. Soms realiseren de vertellers zich niet eens dat die verhalen onwaarheid bevatten. Ze denk ik dat mijn moeder nooit van Deir Yassin had gehoord, waar een bloedbad werd aangericht op 9 april 1948. Laat staan dat ze wist van Al-Nakba, (de Catastrofe), waardoor zeker 750.000 Palestijnen hun have en goed verloren.

Samenstellers Aaron Hahn en Mira Sucharov stellen in hun boek dat feitenkennis, goede informatie en discussie de ingrediënten zijn voor een eventueel te bereiken vrede. En dat is het uiteindelijke doel van dit boek, waarin per thema diverse auteurs met diverse achtergronden een thema belichten vanuit hun verschillende invalshoeken.

Die thema's zijn: Narratieven, soevereiniteit, het kolonialisme van de kolonisten, internationaal recht, vluchtelingen en deportatie, apartheid, verbindende factoren,

en BDS (Boycot, desinvesteringen en sancties).

De 22 auteurs zijn afkomstig uit diverse delen van de VS, Canada en Israël en gespecialiseerd op het terrein van het Palestijns-Israëliëse conflict.

De twee samenstellers, respectievelijk werkzaam als hoogleraar Joodse studies en sociale rechtvaardigheid aan de universiteit van San Francisco en universitair hoofddocent Politieke wetenschappen aan de Carlton universiteit in Ottawa, leiden de verschillende hoofdstukken in.

Zo vragen ze zich af in hoeverre het idee van het recht van Joden om zich te vestigen in Israël wel kan worden gecombineerd met het recht van Palestijnen op terugkeer (blz. 32). De kern van het Israëlisch-Palestijnse conflict draait volgens hen om de vraag: 'Gaat het om een tweestaten oplossing, gaat het in wezen om gelijke behandeling of gaat het om erkenning van de rechten van Palestijnen op terugkeer naar 'hun' land?'

Onder de kop *Settler Colonialism* leiden ze de twee verschillende benaderingen van de auteurs in met de vraag: 'Is Israël een koloniaal project of een clash van nationale bewegingen?'

Terwijl As'Ad Ghanem en Tariq Khateeb, beide verbonden aan de universiteit van Haifa, betogen dat Israël het product is van een koloniale overname door Europese landen en joodse activisten, stelt Sam Fleischacker van de universiteit van

Illinois in Chicago juist dat als je de strijd tussen Israel en de Palestijnen ziet als een strijd tussen twee nationale bewegingen dat dan de kans op het begrijpen van elkaar en nader tot elkaar komen groter is.

In de inleiding op het hoofdstuk 'Internationaal recht' stellen de redacteurs dat internationaal recht een hoofdrol heeft gespeeld in de strijd voor sociale rechtvaardigheid in Israel-Palestina.

Mij lijkt het stuk van Michael Lynk: *International law and the Israel-Palestinian Conflict: Closer to Power than Justice* dan ook zeer belangrijk in relatie tot de titel van het boek. Lynk geeft heel precies aan hoe de Veiligheidsraad reageerde op de Israelische bezetting in 1967 en sindsdien.

Het recht van volken op autonomie maakt deel uit van de *core business* van de internationale rechten van de mens, stelt Lynk en in dat verband waarschuwt de Veiligheidsraad Israel keer op keer. Daar stelt Miriam Elman dan weer in haar stuk tegenover dat Israel sinds de Balfour-verklaring en de Conferentie in San Remo van 1920 erop mochten rekenen dat Israel internationaal zou worden erkend als nationaal joods tehuis.

Het laatste thema betreft BDS (Boycot, Desinvesteringen en en Sancties). Volgens de inleidende redacteurs gaat het hierbij om twee vragen: Zijn de gebruikte methoden legitiem en zijn de belangrijkste eisen van de beweging fair en redelijk? Hoe mensen deze vragen beantwoorden hangt volgens hen vaak samen met de invalshoek. Zien ze BDS als een middel om de sociale rechtvaardigheid te vergroten of juist te verkleinen?

Tom Pessah, Israelisch socioloog en activist is duidelijk positief en wijst erop dat binnen de diverse geledingen die achter BDS staan

zich veel joden en ook Israeli's bevinden. Rachel Fish, senior adviseur bij het Paul E. Singer Fonds in New York, is het daar niet mee eens en stelt dat BDS juist constructieve en opvoedende gesprekken tegengaat en vooral joodse studenten isoleert en ze in de verdediging drukt. Amjad Iraqi, werkzaam bij het Centrum voor de rechten van de Arabische minderheid in Israel, vraagt zich tenslotte af op welke andere manier Palestijnen nog tegen het hun aangedane onrecht kunnen strijden.

Mijn vraag na lezing van de diverse stukken en invalshoeken is wel: Tja en wat nu? Worden de diverse partijen door dit boek echt dichter bij elkaar gebracht? Zullen degenen die onvervalst in hun eigen verhalen geloven zoals de religieuze orthodoxen op de Westelijke Jordaanoever en in Hebron in het bijzonder zich iets aan de genuanceerde en gefundeerde teksten uit het boek van Hahn Tapper en Sucharon gelegen laten liggen? Ik ben geneigd, ook als ik naar de politiek van Netanjahoe kijk, dat zeer te betwijfelen, maar hier haal ik dan toch weer mijn moeder aan die in het joodse verhaal over Israel geloofde: 'Wat kan je in het leven meer doen dan je best?'

Ga naar sivmo.nl